GÜVENLİK BİLGİ FORMU

MOLIGA RED GREASE 1

Güvenlik Bilgi Formu, 23 Haziran 2017 tarihli ve 30105 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik" uyarınca hazırlanmıştır.

İlk Hazırlama Tarihi	: 24.12.2003
Güncelleme Tarihi	: 05.11.2025
Kaçıncı Güncelleme Olduğu	: 06
GBF Numarası	: KG-F-271

1. MADDENİN/KARIŞIMIN VE ŞİRKETİN/DAĞITICININ KİMLİĞİ

1.1 Madde/Karışımın Kimliği	Ticari Adı : MOLIGA RED GREASE 1 Ürün Formu : Karışım EC No. : Mevcut Değil CAS No. : Mevcut Değil KKDİK Kayıt Numarası : Mevcut Değil
1.2 Madde veya Karışımın Belirlenmiş Kullanımları ve Tavsiye Edilmeyen Kullanımları	Tanımlanmış Kullanımları: Endüstriyel kullanım, gres
1.3 Güvenlik Bilgi Formu Tedarikçisinin Bilgileri	GÜZEL ENERJİ AKARYAKIT A.Ş. 10013 Sokak No.: 6 A.O.S.B. Çiğli/İZMİR Tel: 0 232 328 10 36 Faks: 0 232 328 20 82 e-posta: moillaboratuvar@guzelenerji.com.tr
1.4 Acil Durum Telefon Numarası	Güzel Enerji Akaryakıt A.Ş.: 0 232 328 10 36 Sağlık Bakanlığı Ulusal Zehir Danışma Merkezi: 114 (24 saat)

2. ZARARLILIK TANIMLANMASI

2.1 Madde veya Karışımın Sınıflandırılması

Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik (RG 28848)

Kanserojen, Zararlılık Kategorisi 1B	H350
Sucul Ortama Zararlı, Kronik Zararlılık, 3	H412

Zararlı Fizikokimyasal etkileri ve insan sağlığı üzerindeki etkileri: Kansere yol açabilir. Sucul ortamda uzun süre kalıcı olup sucul yaşam üzerinde zararlı etkilere neden olabilir.

2.2 Etiket Unsurları

RG 28848 yönetmeliğine göre etiketleme

MOLIGA RED GREASE 1

Güvenlik Bilgi Formu, 23 Haziran 2017 tarihli ve 30105 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik" uyarınca hazırlanmıştır.

Zararlılık (GHS) İşaretleri

Uyarı Kelimesi: Tehlike

Zararlılık İfadeleri :
H350 : Kansere yol açabilir.
H412 : Sucul ortamda uzun süre kalıcı, zararlı etki.

Önlem İfadeleri :
P201 : Kullanmadan önce özel talimatları okuyun.
P202 : Tüm güvenlik ifadelerini okuyup anlamadan ürünü elleçlemeyin.
P273 : Çevreye verilmesinden kaçının.
P280 : Koruyucu eldiven, kıyafet, göz/yüz koruyucu kullanın.
P308+P313: Maruz kalınma veya etkileşme halinde ise tıbbi yardım/bakım alın.
P501 : İçeriği/kabı yerel yönetmeliklere göre bertaraf edin.

2.3 Diğer Zararlar
Tamamlayıcı bilgi yok

3. BİLEŞİMİ/İÇİNDEKİLER HAKKINDA BİLGİ

3.1 Maddeler
Uygulanmaz.

3.2 Karışımlar

Bileşenler	CAS No.	EC No.	Miktar	Sınıflandırma
Ekstraktlar(petrol), hafifparafinik distilat solvent (C20-C30)	64742-04-7	265-103-7	%50 - <80	Kans.1B ; H350 Sucul Krn 3; H412

KKDİK Kayıt Numarası: Mevcut değil.
İlave Bilgiler:
Bu bölümdeki H ifadelerinin tüm metni için 16. Bölüm'e bakınız.

MOLIGA RED GREASE 1

Güvenlik Bilgi Formu, 23 Haziran 2017 tarihli ve 30105 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik" uyarınca hazırlanmıştır.

4. İLK YARDIM ÖNLEMLERİ

4.1 İlk Yardım Önlemlerinin Açıklanması
GÖZ TEMASI: Gözleri tedbir amaçlı su ile yıkayın.
CİLT TEMASI: Cildi bol su ile yıkayın.
SOLUMA: Kişiyi temiz havaya çıkartın ve rahat nefes almasını sağlayın.
YUTMA: Kendinizi iyi hissetmezseniz, zehir merkezini veya doktoru/hekimi arayın.

4.2 Akut ve Sonradan Görülen Önemli Belirtiler ve Etkiler
Tamamlayıcı bilgi yok.

4.3 Tıbbi Müdahale ve Özel Tedavi Gereği İçin İlk İşaretler
Doktor için uyarılar: Semptomatik tedavi uygulayınız.

5. YANGINLA MÜCADELE ÖNLEMLERİ

5.1 Yangın Söndürücüler
Uygun yangın söndürücüler: Su spreyi. Kuru toz. Köpük
Uygun olmayan yangın söndürme araçları: Tazyikli su kullanmayınız.

5.2 Madde veya Karışımdan Kaynaklanan Özel Zararlar
Zehirli dumanlar açığa çıkarabilir.

5.3 Yangın Söndürme Ekipleri İçin Tavsiyeler
Yangınla mücadele tedbirleri: Herhangi bir kimyasal yangınla mücadele ederken temkinli olun.
Yangın anında korunma : Uygun koruyucu ekipman olmadan müdahale etmeye kalkışmayın. Bağımsız solunum aparatı. Komple koruyucu kıyafet.

6. KAZA SONUCU YAYILMAYA KARŞI ÖNLEMLER

6.1 Kişisel Önlemler, Koruyucu Donanım ve Acil Durum Prosedürleri
Dökülme alanını havalandırın. Uygun kişisel koruyucu ekipman olmadan müdahale etmeye kalkışmayın.

MOLIGA RED GREASE 1

Güvenlik Bilgi Formu, 23 Haziran 2017 tarihli ve 30105 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik" uyarınca hazırlanmıştır.

6.2 Çevresel Önlemler
Çevreye verilmesinden kaçının. Ürün kanalizasyon veya şehir sularına karışırsa yetkililere haber verin.

6.3 Muhafaza Etme ve Temizleme İçin Yöntemler ve Materyaller
Ürünü mekanik olarak geri kazanın. Ürün kanalizasyon veya şehir sularına karışırsa yetkililere haber verin.
Malzeme veya katı artıkları yetkili bir tesiste bertaraf edin.

6.4 Diğer Bölümlere Atıflar
Kişisel koruyucu ekipman için 8. Bölüm'e bakın.
Döküntülerin bertarafı için 13. Bölüm'e bakın.

7. ELLEÇLEME VE DEPOLAMA

7.1 Güvenli Elleçleme İçin Önlemler
Çalışma alanında iyi havalandırma sağlayın. Kullanmadan önce özel talimatları okuyun. Bütün önlem ifadeleri okunup anlaşılmadan elleçlemeyin. Ürünün iş yerine yayılmasını önlemek veya en aza indirmek için gerekli tüm teknik tedbirleri alın. Ürünü, müdahale için gerekli minimum miktarda kullanın ve maruz kalan çalışan sayısını sınırlı tutun. Yerel egzoz veya genel oda havalandırması sağlayın. Kişisel koruyucu ekipman kullanın. Tehlike bölgesindeki zemin, duvar veya diğer yüzeyler düzenli olarak temizlenmelidir. Çalışma giysilerini günlük kıyafetlerden ayırın. Ayrı ayrı yıkayın. Bu ürünü kullanırken hiçbir şey yemeyin, içmeyin veya sigara içmeyin. Ürünü elleçledikten sonra daima ellerinizi yıkayın.

7.2 Uyuşmazlıkları da İçeren Güvenli Depolama İçin Koşullar
Kilit altında saklayın. İyi havalandırılan yerde depolayın. Soğuk tutun.

7.3 Belirli Son Kullanımlar
Tamamlayıcı bilgi yok.

8. MARUZ KALMA KONTROLLERİ / KİŞİSEL KORUNMA

8.1 Kontrol Parametreleri
Tamamlayıcı bilgi yok.

MOLIGA RED GREASE 1

Güvenlik Bilgi Formu, 23 Haziran 2017 tarihli ve 30105 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik" uyarınca hazırlanmıştır.

8.2 Maruz Kalma Kontrolleri

8.2.1 Uygun Mühendislik Kontrolleri
Çalışma alanında yeterli havalandırma sağlayınız.

8.2.2 Kişisel Koruyucu Ekipmanlar
Kişisel Koruyucu Ekipman Sembolü/Sembolleri

Gözlerin Korunması
Koruyucu gözlükler.

Cildin Korunması
Uygun koruyucu kıyafet giyin.

Ellerin Korunması
Koruyucu eldivenler.

Solunum Sisteminin Korunması
Yetersiz havalandırma durumunda uygun solunum ekipmanı giyin.

8.2.3 Çevresel Maruz Kalma Kontrolleri
Çevreye verilmesinden kaçının.

9. FİZİKSEL VE KİMYASAL ÖZELLİKLER

9.1 Temel Fiziksel ve Kimyasal Özellikler Hakkında Bilgi

Fiziksel Hali	: Katı
Görünüm	: Homojen gres
Renk	: Kırmızı
Koku	: Karakteristik
Koku Eşiği	: Mevcut veri yok
pH	: Mevcut veri yok

MOLIGA RED GREASE 1

Güvenlik Bilgi Formu, 23 Haziran 2017 tarihli ve 30105 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik" uyarınca hazırlanmıştır.

pH çözelti	: Mevcut veri yok
Bağıl buharlaşma hızı	: Mevcut veri yok
Erime Noktası	: Mevcut veri yok
Donma Noktası	: Uygulanmaz
Kaynama Noktası:	: Mevcut veri yok
Parlama Noktası	: Uygulanmaz
Kendiliğinden Tutuşma Sıcaklığı	: Uygulanmaz
Ayrışma Sıcaklığı	: Mevcut veri yok
Alevlenirlik (katı, gaz)	: Alevlenmez
Buhar Basıncı	: Mevcut veri yok
20 °C'de Buhar Yoğunluğu	: Mevcut veri yok
Bağıl Yoğunluk	: Mevcut veri yok
Yoğunluk	: Mevcut veri yok
Çözünürlük	: Mevcut veri yok
Dağılım Katsayısı	: Mevcut veri yok
Viskozite, kinematik	: Uygulanmaz
Viskozite, dinamik	: Mevcut veri yok
Patlayıcı Özellikler	: Mevcut veri yok
Oksitleyici Özellikler	: Mevcut veri yok
Patlayıcı Sınırlar	: Uygulanmaz

9.2 Diğer Bilgiler

Damlama Noktası	: 90 °C (ASTM D2265)

10. KARARLILIK VE TEPKİME

10.1 Tepkime
Ürün, normal kullanım, depolama ve taşıma koşulları altında reaktif değildir.

10.2 Kimyasal Kararlılık
Normal koşullar altında kararlıdır.

10.3 Zararlı Tepkime Olasılığı
Normal kullanım koşulları altında bilinen tehlikeli tepkimeleri yoktur.

10.4 Kaçınılması Gereken Durumlar
Önerilen depolama ve elleçleme koşulları altında yoktur (bakınız bölüm 7).

MOLIGA RED GREASE 1

Güvenlik Bilgi Formu, 23 Haziran 2017 tarihli ve 30105 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik" uyarınca hazırlanmıştır.

10.5 Kaçınılması Gereken Maddeler
Kuvvetli asitler. Kuvvetli bazlar. Oksitleyici madde.

10.6 Zararlı Bozunma Ürünleri
Normal depolama ve kullanım koşulları altında tehlikeli bir ayrışma ürününün oluşması beklenmez.

11. TOKSİKOLOJİK BİLGİLER

11.1 Toksik Etkiler Hakkında Bilgi

Akut toksisite (ağız yoluyla) : Sınıflandırılmadı (Mevcut bilgilere göre, sınıflandırma kriterlerini karşılamamaktadır).
Akut toksisite (cilt yolu ile) : Sınıflandırılmadı (Mevcut bilgilere göre, sınıflandırma kriterlerini karşılamamaktadır).
Akut toksisite (soluma ile) : Sınıflandırılmadı (Mevcut bilgilere göre, sınıflandırma kriterlerini karşılamamaktadır).
Ciltte Aşınma/Tahriş : Sınıflandırılmadı (Mevcut bilgilere göre, sınıflandırma kriterlerini karşılamamaktadır).
Ciddi göz hasarları/tahrişi : Sınıflandırılmadı (Mevcut bilgilere göre, sınıflandırma kriterlerini karşılamamaktadır).
Solunum yolları veya cilt hassaslaşması : Sınıflandırılmadı (Mevcut bilgilere göre, sınıflandırma kriterlerini karşılamamaktadır).
Eşey hücre mutajenitesi : Sınıflandırılmadı (Mevcut bilgilere göre, sınıflandırma kriterlerini karşılamamaktadır).
Kanserojenite : Kansere yol açabilir.
Üreme sistemi toksisitesi : Sınıflandırılmadı (Mevcut bilgilere göre, sınıflandırma kriterlerini karşılamamaktadır).
BHOT-tek maruz kalma : Sınıflandırılmadı (Mevcut bilgilere göre, sınıflandırma kriterlerini karşılamamaktadır).
BHOT-tekrarlı maruz kalma : Sınıflandırılmadı (Mevcut bilgilere göre, sınıflandırma kriterlerini karşılamamaktadır).
Aspirasyon zararı : Sınıflandırılmadı (Mevcut bilgilere göre, sınıflandırma kriterlerini karşılamamaktadır).

12. EKOLOJİK BİLGİLER

12.1 Toksisite

Ekoloji - genel : Sucul ortamda uzun süre kalıcı, zararlı etki.
Sucul ortama zararlı, kısa süreli (akut) : Sınıflandırılmadı (Mevcut bilgilere göre, sınıflandırma kriterlerini karşılamamaktadır).
Sucul ortama zararlı, uzun süreli (kronik) : Sucul ortamda uzun süre kalıcı, zararlı etki.

12.2 Kalıcılık ve Bozunabilirlik
KIRMIZI GRES 1: Hızlı şekilde bozunmaz.
Ekstraktlar(petrol), hafifparafinik distilat solvent (C20-C30): Hızlı şekilde bozunur.

12.3 Biyobirikim Potansiyeli
Tamamlayıcı bilgi yok.

12.4 Toprakta Hareketlilik
Tamamlayıcı bilgi yok.

12.5 PBT ve vPvB Değerlendirmesinin Sonuçları
Tamamlayıcı bilgi yok

12.6 Diğer Olumsuz Etkiler
Ozon : Sınıflandırılmadı (Mevcut bilgilere göre, sınıflandırma kriterlerini karşılamamaktadır).
Diğer olumsuz etkiler : Tamamlayıcı bilgi yok.

13. BERTARAF ETME BİLGİLERİ

13.1 Atık İşleme Yöntemleri
Yürürlükteki mevzuata göre tercihen onaylı bir toplayıcı tarafından geri kazanılmalı veya bertaraf edilmelidir.
Atıklar hiçbir zaman çevreye ve su yollarına dökülmemelidir.
Atık kaplar yürürlükteki mevzuata göre geri kazanılmalı veya bertaraf edilmelidir.

14. TAŞIMACILIK BİLGİLERİ

14.1 UN Numarası
Ürün, nakliyesine ilişkin olarak, yürürlükte bulunan düzenlemelere göre tehlikeli ürün olarak sınıflandırılmamaktadır. (ADR/RID, ADNR, IMDG, ICAO/IATA)

14.2 Uygun UN Taşımacılık Adı
Düzenleme yoktur. (ADR/RID, ADNR, IMDG, ICAO/IATA)

14.3 Taşımacılık Zararlılık Sınıf(lar)ı
Düzenleme yoktur. (ADR/RID, ADNR, IMDG, ICAO/IATA)

14.4 Ambalajlama Grubu
Düzenleme yoktur. (ADR/RID, ADNR, IMDG, ICAO/IATA)

14.5 Çevresel Zararlar
Düzenleme yoktur. (ADR/RID, ADNR, IMDG, ICAO/IATA)

MOLIGA RED GREASE 1

Güvenlik Bilgi Formu, 23 Haziran 2017 tarihli ve 30105 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik" uyarınca hazırlanmıştır.

14.6 Kullanıcı İçin Özel Önlemler
Düzenleme yoktur.

14.7 MARPOL 73/78 Ek II ve IBC Koduna Göre Toplu Taşımacılık
Uygulanmaz.

15. MEVZUAT BİLGİLERİ

15.1 Madde veya Karışıma Özgü Güvenlik, Sağlık ve Çevre Mevzuatı
- 23 Haziran 2017 tarihli ve 30105 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete ile yayımlanan "Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik
- 11 Aralık 2013 tarihli ve 28848 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanan "Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik"
- 12 Ağustos 2013 tarihli ve 28733 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik
- 6 Ağustos 2013 tarihli ve 28730 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kanserojen veya Mutajen Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik
- 1 Mayıs 2019 tarihli ve 30761 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği
- 2 Temmuz 2013 tarihli ve 28695 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kişisel Koruyucu Donanımların İş Yerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik
- 24 Ekim 2013 tarihli ve 28801 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik

15.2 Kimyasal Güvenlik Değerlendirmesi
Herhangi bir kimyasal güvenlik değerlendirmesi yapılmamıştır.

16. DİĞER BİLGİLER

Kısaltmalar ve eş anlamlılar

ADR : Tehlikeli Yükün Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşması
ADNR : Nehirlerde Tehlikeli Yük Taşınmasına İlişkin Düzenleme
RID : Tehlikeli Yükün Demiryolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Mevzuat
IMDG : Denizlerde Tehlikeli Yük Taşınmasına İlişkin Düzenleme

MOLIGA RED GREASE 1

Güvenlik Bilgi Formu, 23 Haziran 2017 tarihli ve 30105 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik" uyarınca hazırlanmıştır.

ICAO-TI	: Uluslararası Sivil Taşımacılık Organizasyonu Teknik Talimatları
IATA-DGR	: Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği Tehlikeli Yük Mevzuatı
UZDM	: Ulusal Zehir Danışma Merkezi
ISGGM	: İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
ACGIH	: Amerikan Hükümeti Endüstri Hijyenistleri Birliği
ASTM	: Amerikan Test Malzeme Derneği
CAS	: Kimyasal Kurumlar Servisi
GHS	: Kimyasalların Global Harmonize Sınıflandırma ve Etiketleme Sistemi
OEL	: Mesleki Maruziyet Limit Değerleri
TWA	: 8 saatlik belirlenen referans süre için ölçülen veya hesaplanan zaman ağırlıklı ortalama.
STEL	: Başka bir süre belirtilmedikçe, 15 dakikalık bir süre için aşılmaması gereken maruziyet üst sınır değeri.
PBT	: Kalıcı, Biyobirikimli ve Toksik
vPvB	: Çok Kalıcı ve Çok Biyobirikimli
MARPOL 73/78	: Gemilerden Kaynaklanan Deniz Kirliliğini Önleme Sözleşmesi

Bölüm 2 ve 3'de kullanılan H ifadelerinin tüm metni

H350	: Kansere yol açabilir.
H412	: Sucul ortamda uzun süre kalıcı, zararlı etki.

Sınıflandırmalarla ilgili tam metin

Kans. 1B	: Kanserojen, Zararlılık Kategorisi 1B
Sucul Kronik 3	: Sucul Ortama Zararlı – Kronik zararlılık Kategori 3

Revizyon Nedeni

Ürün isminin güncellenmesi

Hazırlayan

Adı Soyadı	: Arzu GÜRBIYIK (Kimyasal Değerlendirme Uzmanı)
Sertifika Türü	: Kimyasal Değerlendirme Uzmanı Sertifikası
Sertifika Numarası	: TÜV/11.227.01
Sertifika Geçerlilik Tarihi	: 22.12.2028
İletişim Bilgileri	: arzu.gurbiyik@guzelenerji.com.tr

MOLIGA RED GREASE 1

Güvenlik Bilgi Formu, 23 Haziran 2017 tarihli ve 30105 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik" uyarınca hazırlanmıştır.

İlk Hazırlama Tarihi	: 24.12.2003
Güncelleme Tarihi	: 05.11.2025
Kaçıncı Güncelleme Olduğu	: 06
GBF Numarası	: KG-F-271

Uyarı

Güvenlik bilgi formu içinde yer alan sağlık, emniyet ve çevreye ilişkin bilgiler formun hazırlandığı tarihte mevcut olan güvenilir kaynaklar incelenerek verilmiştir. Bilgilerin doğruluğu konusunda azami özen gösterilmekle birlikte, bu belgelerde bulunan bilgiler hakkında mükemmellik ve doğruluk hususunda herhangi bir garanti söz konusu değildir.

Bu belgede yer alan sağlık, emniyet önlemleri ve çevresel tavsiyeler, tüm bireyler ve/veya durumlar için yeterli olmayabilir.

Malzemeyi değerlendirmek, emniyetli bir şekilde kullanmak ve bu kullanımla ilgili oluşan hususlarla ilgili kanun ve yönetmeliklere uymak kullanıcıların sorumluluğundadır.

Bu belgede kullanılan ifadeler, geçerli lisans olmadan yapılan uygulama ve çalışma için herhangi bir müsaade, tavsiye veya ruhsat olarak yorumlanmayacaktır.

Malzemenin anormal kullanımından, tavsiyeleri uygulamamaktan veya malzemede tabii olarak bulunan tehlikelerden doğacak herhangi bir zarar ve/veya yaralanma için GÜZEL ENERJİ AKARYAKIT A.Ş. sorumlu tutulmayacaktır.